

Emnenr. 18

Fylke: Nordland,

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Beiarn,

Emne: Juletre og julekalender.

Bygdelag:

Oppskr. av: Frøy. Olsen,

Gard: Strand.

(adresse): Maljord

G.nr. 45 Br.nr. 6.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

1. Ja, juletre er almindelig her i bygden.
2. Ad tidfeste hvad tid juletre kom i bruk her for første gang er meget vanskelig. Først i 1880'erne var det vel egentlig kun prestene, klakkerne og muligens to - tre andre som selv hadde juletre. I midten av 1890'erne, var det flere av de mere velstaaende som brukte juletre. Siden var det mange som tok etter, og det er nu længe siden det blev almindelig med juletre.
3. Det hadde en tid vært almindelig med juletre i hjemmene, for det blev brukt på skolefester og i kirken.
4. For det blev almindelig med juletre i hjemmene pyntet de stuen med grønne kvister av furu. De plasserte kvistene over dørre og vinduer og ellers hvor det passed sig. Selv etter at juletreet kom i almindelig bruk, pyntet de opp med grønne grene i stuer og sovrum.
5. Nu selles der grønne furu og gran kvister i blomstervaser og pynte krusser.
6. Høyelsen av juletreene var høgst forskjellig, fra under en meter til to meter.
7. (a.) I den første tid var pyntingen av juletreene uaktsø besteden. Kuldite papirvaser,

2

kakefigurer og andre småting. Nu er det vantlig,
kjøpt glitter og pynt av forskjellige slags.

8) Ja, det har alltid vært satt lys på alle både
store og små juletrær.

8. Når barna blir så store at de kan pynte juletrær
gjør de det. Ellers er det de voksne som gjør det.

9. Juletrær blir plassert i et hjørne av stuen, eller
hvor det kan passe best for plassen å anbringe det.
Noen har store juletrær der står på gulvet, andre
har mindre trær stående på et bord.

10. Tysene beides på det: juleaften, den storsaften
og når de er borte sammen med voksne på besøk i juleen.

11. På Jesker og tilstelninger i juleen, hvor de har juletre.
Går de rundt trær og sjunger julesalmer og sangen. Også hjemme
hvor plassen tillater det, går de rundt trær og sjunger de gamle kjente sangene.

12. Hvor lenge juletrær blir stående er høyst forskjellig. Det vanligste er til
kjennende dag jul, men noen har det stående til "Kjendelsmesse".

13. Det er lenge siden det var så meget julegatter, at det blev
noget å henge på juletrær, og noget for barna å hente av det.

14. Til juletre nyttes i første rekke Furu, da den holder lengst bar-
væle. Ellers nyttes også Gran som juletre.

15. Her har de alltid utvalg til Gran eller Furu som juletre.

16. De satte ikke opp tre uten for huset om julekvelden. Juletrær blev
festet på en stam på låvebrøy, eller lagt opp i et tre som vokste ut husene.

1. Det er ingen som husker at en hadde haler på gulvet jule-
aftenen. Foren Strand 1833-1914, var oppvokst hos Seder Olsen 1817-77-
1877, fortalte: (Foren reiste derfra i 1850) Hver juleaften brekke han
en brette "ring haler" utover gulvet.

2. Jeg finner det sannsynlig at de brennet haler i vander. For sett
haler brennet og brennet i vander og lagt i la til bruk i fjøset.

3. De brekke haler i et grevud lag utover gulvet, men ikke ved grønen.

4. De var ikke i haler på gulvet julekvelden. Det var etter
gammal skikk, for å pynte opp i stuen til julehøytiden, at de
hadde haler på gulvet. Eller skjøt, ein bar på gulvet hver
Lørdag for å pynte opp med til Tøndagen.

4396